

מדינת ישראל

בתי הדין למשמעת – משרד הבריאות בירושלים

תיק 2/11/22
7 במאי 2023

בפני חברות הועדה:

דר' רינה שימונוב - יושבת ראש
גב' ענת כהן אבוהב - נציגת הסתדרות האחים והאחיות
עו"ד עירית אלטשולר - נציגת היועצת המשפטית לממשלה

הקובל: עו"ד תומר דגני חנית, התביעה המשמעתית, משרד הבריאות

נגד

הנקבל: האח עלי ג'אבר מספר רישיון 230213 על ידי עו"ד מנהל ח'ורי

**דין וחשבון לפי תקנה 16 לתקנות בריאות העם
(צוות סיעודי במרפאות), התשמ"א-1981**

1. הקובלנה

ביום 13.10.2022 הגיש עו"ד תומר דגני חנית, התובע הראשי בתביעה המשמעתית, לשכת היועצת המשפטית, משרד הבריאות, קובלנה למשנה למנכ"ל משרד הבריאות נגד האח עלי ג'אבר מס' רישום 230213 (להלן- הנקבל) מכוח האמור בתקנה 15(1) לתקנות בריאות העם (צוות סיעודי במרפאות), התשמ"א-1981 (להלן – התקנות), בגין התנהגות שאינה הולמת את מקצוע הסיעוד בשל ביצוע עסקאות שעשה בכרטיסי אשראי של בתה של מטופלת במרכז רפואי שיקומי בו עבד, ושל אחות, חברתו לעבודה, תוך העתקת פרטי הכרטיסים ללא ידיעתן.

2. הוועדה

המשנה למנהל הכללי של משרד הבריאות מינה אותנו כוועדה שתדון בקובלנה (להלן- הוועדה). הוועדה קיימה דיון אחד ביום 22.3.2023 (לאחר שדיון שנקבע ליום 16.2.2023

נדחה יום קודם לפי בקשת הנקבל) ובו הופיעו הקובל, הנקבל ובא כוחו עו"ד מנהל ח'ורי.

3. האירועים ברקע הקובלנה

על פי הקובלנה (שתוקנה בעת הדיון) במהלך חודש ספטמבר 2021 העתיק או צילם הנקבל, ששימש אח מוסמך במרכז שיקומי Golden Care מרכזים רפואיים, באמצעות טלפון סלולרי שהיה ברשותו, פרטי כרטיסי אשראי של שתיים. הראשונה – בת של מטופלת (ולא המטופלת עצמה כפי שנכתב במקור בקובלנה), גב' XXXX, שבאמצעות פרטי הכרטיס שלה ביצע עסקאות בסכום של 6000-7000 ₪; השנייה – אחות עמה היה במשמרת משותפת, XXX XXXX, שבאמצעות פרטי הכרטיס שלה ביצע עסקה בסכום של כ-1800 ₪.

בקובלנה צויין כי הנקבל הביע צער וחרטה על מעשיו, כי האחות XXXXX משכה את תלונתה במשטרה וכי בת המטופלת נמנעה מלהגיש תלונה, וכי הראיות המרכזיות להוכחת הקובלנה הן גרסאות המעורבים בשיחות ושימוע אצל המעסיק.

4. ההליך בפני הועדה

4.1 בתחילת הדיון הודיע הקובל כי שוחח עם בא כוח הנקבל, עו"ד מנהל ח'ורי, והוסכם כי בכפוף לתיקון לעיל (קרי, שבמקרה הראשון לא מדובר בכרטיס אשראי של מטופלת אלא של בתה) הנקבל יודה בעובדות הקובלנה, וכי לאחר שירשע, אם ממכלול הראיות שיגיש יעלה כי הנקבל פעל מיוזמתו לביטול העסקאות בכרטיסי האשראי לפני שנחשד כי אז יטען להתליה קצרה. עו"ד דגני הבהיר כי אין לו ראיות לעונש, קרי לאמצעי המשמעת, אך לחברו יש.

כמוסכם, עו"ד ח'ורי הודה בשם מרשו באמור בקובלנה ובביצוע עבירת משמעת, והועדה קבלה את ההודאה והחליטה כי הנקבל, עלי ג'אבר עבר עבירת משמעת כאמור בתקנה 15(1) לתקנות בגין התנהגות בדרך שאינה הולמת את מקצוע הסייעוד כאמור שם.

4.2 טרם השמעת הטיעונים לאמצעי המשמעת הגיש ב"כ הנקבל לוועדה ראיות מצידו. "סיכום האירוע" שנרשם על ידי גב' פאתינה עואד, עובדת סוציאלית במרכז הרפואי שיקומי גריאטרי דושי שסומן נ/1, פרוטוקול שימוע מיום 3.10.2021 אצל המעסיק שסומן נ/2, וכן הוגשו וסומנו (לאחר נסיונות משותפים של הועדה ובאי כוח הצדדים והנקבל להבין את הקשר בין המסמכים השונים ולמה לשייכם) עותקי עסקאות שנעשו בכרטיסי האשראי וביטולי עסקאות כלהלן:

נ/3 הזמנה 25712666 מיום 21.9.2021 על סך \$985.07 של מוצרי ספורט (שנעשתה בכרטיס של בת המטופלת XXXXX) וביטול העסקה מיום 27.9.2021;

נ/4 מסמך ללא מספר הזמנה (וללא תאריך) המבטא ביטול עסקה (של רכישת אייפון 12 Pro Max כחול) על סך \$1376.86 שנעשתה לפי הרשום במסמך הביטול ביום 22.9.2021 (בכרטיס של בת המטופלת XXXXX);

נ/5 הזמנה 25791573 מיום 26.9.2021 על סך \$1666.32 עסקה (של רכישת אייפון Pro Max31 כסוף שנעשתה בכרטיס של האחות XXXX XXXX) וביטול העסקה מיום 27.9.2021;

כן הוגשו מכתב שבו הודע לנקבל על סיום העסקתו בגולדנקייר דושי נצרת החל מיום 11.10.2021, סומן נ/6, ואישור מיום 29.3.2023 של המוסד לביטוח לאומי על נכותו הרפואית המשוקללת לצמיתות של אביו בשיעור של 44% סומן נ/7.

לאור המסמכים שהוגשו הודה עו"ד ח'ורי כי כנראה בקובלנה במקום הסכום של 1800 ₪ של העסקה בכרטיסה של האחות XXXX XXXX, צריך להיות הסכום של \$1666.32.

4.2 עו"ד דגני, הקובל, בראשית טיעוניה לאמצעי המשמעת, ציין כי מה שחשוב בעיניה הוא היוזמה של הנקבל לדווח, והחרטה שלו. בדבריו, לאור האמור במוצג נ/1 (סיכום הארוע על ידי העובדת הסוציאלית) הוא הודה שהבין את היוזמה לדווח בעניין הקולגה (האחות), אך לא הבין עד הסוף את הסיפור של הבת של המטופלת, שכן מן המוצג האמור עולה שלא דיווח לגביה מיוזמתו ואף סיכם עמה, כפי שעולה מ-נ/2 שהיא לא תדווח על המקרה. בשלב זה הגיש הקובל תקדימים רלבנטיים לעניין מדרג הענישה, מקרים של אחיות שגנבו בצורה די דומה כהגדרתו, ממטופלים, בני משפחות של מטופלים וקולגות. שלשת המקרים הם:

החלטה בעניין האחות ילנה קירצ'יק - דין וחשבון מיום 28.5.2018, החלטת מנכ"ל משרד הבריאות מיום 21.6.2018 והחלטה 18-18 של כב' השופט סטרשנוב מיום 31.7.2018; החלטה בעניין האחות אמאל ח'מאסי - דין וחשבון מיום 8.3.2020 והחלטת מנכ"ל משרד הבריאות מיום 12.3.2020;

החלטה בעניין האחות ס. - דין וחשבון בתיק 2/7/22 מיום 5.1.2023 והחלטת מנכ"ל משרד הבריאות מיום 25.3.2023.

לגישת הקובל יש הבדל בין אח/אחות שמתחרטים מיד לבין מי שנתפסים ואז נאלצים להתחרט, וכי יש לראות בחומרה מי שגונבים ממטופלים או בני משפחתם שאז נדרשת התליה משמעותית כפי שרואים במקרה של קירצ'יק וח'מאסי בהם הותלה הרישיון לחצי שנה (שהופחת אצל קירצ'יק בערעור לארבעה חודשים, משהתברר מה שלא היה ידוע קודם, כי היא בהריון מתקדם). אם מדובר במקרה נקודתי חד פעמי וחרטה מיידית כי אז יש מקום להקל. כך היה במקרה של ס' (שהחלטה בעניינה לדברי הקובל עדיין אינה חלוטה), שפעלה מיוזמתה ולא חיכתה שמישהו יתפוס אותה, ופוטרה, והגיעה לדין משמעותי ורישיונה הותלה בדעת רוב לשלושה חדשים (דעת המיעוט המליצה על התליה לחודש).

לדברי עו"ד דגני בארועים נשוא הקובלנה הביטול של העסקה בכרטיס של הקולגה היה מידי, אך לא כך היה בקשר לעסקאות בכרטיס בתה של המטופלת לגביהן אין הוא "עד הסוף בטוח מה שקרה לפי נ/1 ו-נ/2", אך אם הועדה תשתכנע שהנקבל פעל בדומה לס', אם ביטל מיד את העסקאות ודיווח, אם בא כוחו ישכנע את הוועדה שהנקבל תפס את עצמו בזמן אמת או קרוב לזמן אמת, ודיווח, שהוא חש חרטה כנה ולא עבד כמה חדשים ובהתחשב בכך שפוטר, כי אז הוא דומה למקרה של ס', ואמצעי המשמעת המתאים הוא התליה לשלושה חדשים. אם לא- כי אז קרובים יותר למקרים של ח'מאסי וקירצ'יק. עו"ד דגני ביקש לציין גם, כי יש לזקוף לזכותו של הנקבל שהוא הודה וחסך זמן שיפוטי ולתת לכך ביטוי בהחלטת הוועדה.

לשאלת הוועדה מה משמעות "קרוב לזמן אמת", ענה הקובל "לשיטתי זה עד ימים בודדים".

4.3 עו"ד ח'ורי בקש שיתאפשר לו לקרוא את פסקי הדין שצויינו בסעיף 4.2 לעיל שעליהם מסתמך הקובל, וביקש שיתאפשר לו להשלים טיעוניה בכתב לעניין זה, ובשלב זה ביקש להעיד את הנקבל, שיהיה העד היחיד מטעמו.

הנקבל תאר את הרקע המשפחתי שלו – אב מקבל קצבת נכות בשל אפילפסיה ועובד ומשתכר מעט, אם ושלוש אחיות צעירות ממנו, והוא תומך במשפחה. הארועים נשוא

הקובלנה נעשו ברגע של חולשה, הוא ידע שזה מעשה שלילי, והתחרט על כך. שתי העסקאות בכרטיסה של גב' XXXXX (בתה של המטופלת XXXXXX) נעשו באותו יום, מצפוני הכה אותו, לא ישן בלילות, והוא ביטל אותן והתנצל בפני גב' XXXXX והציע להחזיר את הכסף אם הביטול לא יופיע בכרטיס האשראי. לדבריו דיבר עם גב' XXXXX לפני שידעו על כך בהנהלת המוסד, אך לא סיפר זאת בשיחה עם העובדת הסוציאלית (מוצג נ/1) כשסיפר על המקרה עליו דיווח בעניין האחות XXXX XXXX, משום שסיכם עם גב' XXXX שהיא לא תספר והדבר ישאר ביניהם. כל המקרים היו בתוך שבוע אחד, וככל הנוגע לאחות XXXXX הדבר נעשה על רקע כעסים ביחסי העבודה ביניהם. לדבריו הוא הלך והודיע לממונים כי זו לא התרבות שלו, והחינוך שלו, הוריו היו מעורבים וקבלו את זה קשה. כיום הוא עובד בתל אביב, בבית אבות לתשושי נפש, כי בנצרת יצאה השמועה שעשה משהו, והוא לא הצליח לקבל עבודה, ולא ניתן אישור של משרד הבריאות לעבוד במכון לדיאליזה שזה היה חלומו, והוא עומד להנשא. ושוב בסוף דבריו הביע הנקבל את חרטתו, ובקש מהועדה להתחשב בו.

עו"ד ח'ורי בראשית דבריו ביקש להדגיש, לאור תיקון הקובלנה, כי בהבדל ממקרים אחרים, לא מדובר בפגיעה בחסר ישע, במטופל, וכן ביקש להדגיש את הבעת החרטה המיידית של הנקבל, לא רק במילים אלא גם בהחלטתו לעשות מעשה ולהפגש עם הממונים שלא ידעו על המקרים כשהוא יכול היה להמשיך בדרכו בחיים. לטענתו ביטל שתי העסקאות למחרת היום, והחרטה המיידית ותיקון העוול הם אינדיקציה חזקה על תום הלב שלו, בהבדל ממי שהתמיד ונתפס. עו"ד ח'ורי הפנה אותנו לדבריו של הנקבל בשימוע (נ/2) לפיהם הוא בלחצים כבדים בבית, ובמשפחה ובעבודה, ומתוך הלחץ עשה מה שעשה. לטענתו המקרה של הנקבל אינו דומה למקרים האחרים שהציג הקובל, מה שמשותף להם הוא רק נושא הגניבה, והנסיבות שונות – כאשר בחלקם מדובר על משיכות רבות ועל פרק זמן של מספר חודשים.

לטענת ב"כ הנקבל, האינטרס הציבורי צריך להתגמד במקרהו של הנקבל, אין צורך להרתיע את הציבור מפני אדם שהביע חרטה, שהרתיע את עצמו, הוא פתר את העניין בינו לבין עצמו, לאחר שיח בינו לבין מצפוניו. חזקה שכל ענישה תהיה מידתית, הנקבל שילם מחיר יקר, הוא הושעה מיד מעבודתו, מצא עבודה חדשה רק בתחילת 2022, כך שהיתה לו בפועל התליה רטרואקטיבית, עבר מסביבתו הטבעית ונאלץ לנדוד לתל אביב, שמו הטוב והמוניטין שלו נפגעו. לא נשקפת ממנו סכנה ואין הצדקה להתליה בפועל, והוא מבקש להסתפק בהתליה סמלית של שבוע, כפי שנעשה במקרה אחר. עו"ד ח'ורי ביקש לזקוף לזכותו של הנקבל גם את ההתנהלות החיובית של הנקבל בעת הדיון מה שמצביע על אורח חייו, את הודאתו בישיבה הראשונה ואי ההכבדה על המערכת. ושוב חזר וביקש אמצעי משמעת של התליה של שבוע אחד בלבד שתחל בתחילת אוגוסט משום שהנקבל עומד להתחתן ביולי.

4.4 לבקשת עו"ד ח'ורי איפשרה לו הועדה להגיש התיחסות בכתב לשלוש ההחלטות שהגיש עו"ד דגני (המפורטות בסעיף 4.2 לעיל), להגיש החלטה על התליה של שבוע בנסיבות דומות למקרהו של הנקבל, וכן את המסמך לגבי ביצוע העסקה שמביטולה ללא תאריך ב-נ/4 עולה כי היא לכאורה מ-22.9.201 לפי הרשום שם.

4.5 השלמת הטיעונים שהגיעו לידי הועדה ביום 16.4.2023 התיחסות לתקדימים שהוגשו כאמור לעיל על ידי הקובל, אך לא צורפו המסמכים האמורים בסעיף 4.4 לעיל. לא צורפה החלטה שבה הוטלה התליה של שבוע בנסיבות דומות למקרהו של הנקבל (צוין שם של נקבל שלגביו הומלצה התליה של עשרה ימים בנסיבות שונות לחלוטין מזה נשוא

הקובלנה והמקרים שהוגשו), ולא הוגש המסמך החסר ב-4/4 (עסקה על סך \$1376.86) אלא מסמך ביצוע העסקה בכרטיס של האחות XXXXX על סך \$1650.32 שהוגש בעת הדיון וסומן 5/5 (מסמכי ביצוע העסקה וביטולה כאחד). בטיעוניו המשלימים ערך עו"ד ח'ורי טבלה המשווה את הנתונים העולים משלשת המקרים לעיל, וטען כי הממצאים לא משאירים ספק שמקרהו של הנקבל שונה מכל המקרים שנדונו עד כה לטענתו בבתי הדין המשמעתיים בנושא של "נטילת כרטיס אשראי" וניתן לאבחנו לקולא לעומת המקרים הללו: הנקבל הודיע מיוזמתו לממונים עליו על העבירה, לא היתה פגיעה במטופל חסר ישע, מדובר על שלוש עסקאות בלבד לעומת 11 עד עשרות עסקאות, ומשך הביצוע העבירות הוא שבוע והכסף הוחזר מיד. על אלה להתבטא לטענתו ברף ענישה סימלי, עד שבוע התליה.

5. המלצת הועדה

5.1 הנקבל, אח מוסמך, נטל פרטי כרטיסי אשראי של חברה לעבודה ושל בת של מטופלת במוסד הרפואי שיקומי גריאטרי בו עבד, וביצע באמצעותם עסקאות באלפי שקלים, ללא ידיעתו, ובכך התנהג התנהגות שאינה הולמת את מקצוע הסיעוד, התנהגות הפוגעת בתדמיתו ובכבודו של מקצוע הסיעוד ובאמון הציבור בעובדי הסיעוד. לפיכך מצאה הועדה, גם על סמך הודאתו של הנקבל, כי הנקבל עבר עבירות משמעת כאמור בתקנה 15(1) לתקנות, וכך היא ממליצה בפני המנהל הכללי לקבוע.

5.2 לכך התייחס בית המשפט העליון לגבי רופאים - אך הדבר נכון לגבי כל העוסקים במקצועות הרפואה - בע"א 10979/04 ליביו לאור נ. שר הבריאות (פ"ד נט(6) 357) בדברי השופטת פרוקצ'יה בעמ' 364:

"השמירה על טוהר המידות בתחום עיסוק זה איננה מסתכמת בדאגה לתקינות פעולתה של המערכת הרפואית ביחסה לרשויות הציבוריות האחרות, ..., ובשמירה על אמון הציבור בה. ניקיון כפיו של העוסק ברפואה וטוהר פעולתה של המערכת הם תנאי הכרחי גם לקיומה של רמה רפואית-מקצועית ראויה המקרינה במישורין על שלום האדם ועל חיי אדם". וכך גם בע"א 412/90 משה אליהו (פ"ד מד(4) 422), שבו אמר בית המשפט כי עניינו של הדין המשמעתי במקרים בהם הורשע רופא בעבירה שלא על פי פקודת הרופאים היא בהסקת המסקנה מה ההשלכה, אם בכלל, להרשעה, על עיסוקו של הנידון ועל תפקודו המקצועי, בציינו, כי הוראה כאמור לא נקבעה לגבי כל מקצוע אלא רק לגבי המשתתפים למסגרת מקצועית מסוימת בהם נדרשת רמת התנהגות מיוחדת וקפדנית ביותר הנובעת מיעדו של המקצוע וממעמדו החברתי.

וכן ראו דבריו של הנשיא ברק בע"א 50/91 אדגר סבין נ. שר הבריאות (פ"ד מז(1) עמ' 27: "אין לתחום את השיקולים הרלוונטיים בקביעת העונש המשמעתי... יש לנקוט לעניין זה אמת מידה גמישה, אשר תאפשר להביא בחשבון, בכל מקרה ומקרה, גם את חומרת הסכנה הנשקפת לציבור מההשנות מעשיו של רופא, אך גם ערכים, צרכים ואינטרסים לגיטימיים אחרים עליהם באה הענישה המשמעטית-מקצועית להגן. בין אילו ניתן למנות את האינטרס בהרתעה כללית... את הצורך בשמירה על כבוד המקצוע... ואת אמון הציבור במקצוע..."

והאמור לעיל נכון כאמור גם לגבי עובדי סיעוד המהווים חלק בלתי נפרד ממקצועות הרפואה.

5.3 התנהגותו של הנקבל, אח מוסמך במרכז רפואי שיקומי וגריאטרי, אח מוסמך בראשית דרכו למעשה, בשנים הראשונות לעיסוקו, ראוי להוקעה. נטילה ללא רשות וללא הסכמה של פרטי כרטיסי אשראי של אחרים, אחרים כלשהם, ושימוש בהם לרכישת מוצרים להנאתו האישית (בגדי ומוצרי ספורט ואיפונים, כפי שעולה ממוצגים נ/3-5) היא התנהגות מגונה, ועל אחת כמה וכמה אינה הולמת אדם העוסק במקצוע בו נדרשת רמת התנהגות מיוחדת. התנהגות כזו פוגעת בכבוד מקצוע הסיעוד ובתדמיתו, באמון הציבור בעוסקים במקצוע ובאינטרס שיש לציבור לשמור על רמתו וכבודו.

5.4 יחד עם זאת, מקובלת עלינו העמדה, המשותפת לקובל ולבא כוח הנקבל, כי אין דין התנהגות כזו כלפי מטופל וחסר ישע, כדין התנהגות (הגם שאף היא ראוי לגינוי) כלפי חברים לעבודה ואחרים. אמנם הקובל כך יחד ורואה בחומרה יתרה גניבה ממטופלים ובני משפחתם כאחד (עמ' 40 שורות 2-3 לפרוטוקול הדיון), אך התרשמנו בהמשך כי גם הוא רואה הבדל בין גניבה ושימוש שלא כדין בכרטיס אשראי של מטופל לבין זה של בן משפחתו.

בכך שונה מקרהו של הנקבל מן המקרים שהוצגו בפנינו כאמור בסעיף 4.2 לעיל, שבהם נעשה שימוש בכרטיסי אשראי של מטופלים, ואף חולים וחסרי ישע (ביניהם חולה בניוון שרירים מרותק לכסא גלגלים).

5.5 לא זו אף זו. אכן, יש בסיס לטענתו של עו"ד ח'ורי, כי עיקר המשותף למקרה שלפנינו לבין המקרים המוזכרים לעיל, הוא מעשה הגניבה. מלבד העובדה שהנקבל לא עשה שימוש בכרטיס אשראי של מטופלים, הרי שגם תקופת השימוש ומשך השימוש ומספר הפעמים שונים בתכלית השינוי.

מעשיו של הנקבל נעשו במשך ששה ימים בהם ביצע שלוש עסקאות. האחות קירצ'ק לעומת זאת עשתה שימוש בכרטיס האשראי של מטופלת 11 (למעשה 12) פעמים ופעם נוספת גנבה כרטיס בו לא עשתה שימוש, האחות ח'מאסי השתמשה בכרטיס החיוב של המטופל בתקופה של כמעט חודשיים ובצעה עשרות עסקאות, ו-ס' עשתה שימוש בכרטיס אשראי של שלושה מטופלים במשך כחצי שנה וביצעה 33 עסקאות (ולצורך כך אף הוציאה מספר תעודות זהות ממחשבי בית החולים).

זאת ועוד. הנקבל ביטל את העסקאות האסורות שעשה מיד, או כמעט מיד - "קרוב לזמן אמת" כהגדרת הקובל קרי כדבריו - עד ימים בודדים, לאחר שביצע אותן.

את העיסקה בכרטיס של האחות XXXX XXXX (מיום 26.9.2021 מוצג נ/5) ביטל למחרת (27.9.2021), את העסקה בכרטיס של בת המטופלת (מוצג נ/3) מיום 21.9.2021 ביטל ששה ימים לאחר מכן ב-27.9.2021, ואת העסקה השניה בכרטיס של בת המטופלת ביטל גם ככל הנראה בסמוך מאד לביצועה (מוצג נ/4 שלא הושלם מדבר על ביטול עסקה מיום 22.9.2021).

אך כאמור העסקאות בוטלו, וכנראה שהכספים שחוייבו עבורן הוחזרו, אף שלא הצלחנו להבין, ובכך לא סייעו בידינו המסמכים שהוגשו ועדות הנקבל וטיעוני הצדדים, אם בדרך החזרת הסכומים עקב ביטול העסקה על ידי חברות האשראי (יתכן שבמקרה של האחות XXXXXX או בדרך אחרת).

עניין נוסף שהצדדים, נתנו לו משקל, הוא היוזמה לביטול העסקאות והדיווח עליהן, כאשר עמדת הקובל היא שאם הנקבל מיוזמתו ביטל את העסקאות ודיווח עליהן לממונים עליו, כי אז יש לראות את התנהגותו בחומרה פחותה והתקדים הרלבנטי הוא ההחלטה בעניין ס', שחצי שנה לאחר שהחלה להשתמש בכרטיסי אשראי של מטופלים, החליטה ביוזמתה לפנות ולדווח לחברות האשראי ורישומה הותלה לשלושה חדשים. הוא עצמו הודה שבעוד

במקרה של האחות XXXXX הביטול היה מיידי, וכנראה התכוון גם לדיווח, הרי שאין הוא בטוח "עד הסוף" מה קרה בעניין העסקאות בכרטיס האשראי של בת המטופלת. למעשה הקובל לא נקט עמדה חד משמעית לגבי השתלשלות האירועים, כפי שגם באו לידי ביטוי בשיחה עם העובדת הסוציאלית נ/1 ובשימוע נ/2, כשהוא חוזר על המילה "אם" – "אם חברי ישכנע שמר ג'אבר תפס את עצמו בזמן או בזמן קרוב מאד לזמן אמת...", "אם אכן הוא ביטל ודיווח...", "אם כבודכם ישתכנעו... מה שאני לא עד הסוף בטוח שקרה". טיעוניו של ב"כ הנקבל והנקבל בעדותו לא הבהירו את הדברים.

כפי שעולה מן המסמכים האמורים ומעדות הנקבל, הנקבל פנה ביום 30.9.2021 לגב' עואד העובדת הסוציאלית ודיווח על השימוש בכרטיס האשראי של האחות XXXXX, שכאמור היה ביום 26.9.2021 (עיסקה שבוטלה ביום 27.9.2021). זאת לאחר שפנה לאחות (לא ברור מתי), סיפר לה על מעשיו והתנצל ואמר שמוכן להחזיר את הכסף. מהמשך האמור ב-נ/1 והן מ-נ/2 עולה שגב' XXXXX פנתה למשטרה. לא ברור מתי היא פנתה, האם קודם לשיחה עם הנקבל, האם הנקבל ידע על כך, ומכל מקום התלונה בוטלה. לעומת זאת בעניין גב' XXXXX, בתה של המטופלת, לא דיווח הנקבל במסגרת הפגישה עם העובדת הסוציאלית. זאת לדבריו מן הטעם שהוא פנה לגב' XXXXX לאחר שביטל העסקאות סיפר לה על מעשיו, התנצל והבטיח שיחזיר הכל, והם סכמו ביניהם שגב' XXXXX לא תספר דבר והעניין ישאר ביניהם. אלא, כפי שעולה מ-נ/1 העניין הגיע לידיעתה של גב' עואד העובדת הסוציאלית בעקבות הודעת האח הראשי ביום 1.10.2021 "שיש משפחה שהתלוננה שעלי גם השתמש בכרטיס האשראי שלהם".

מן המקובץ התרשמנו כי הביטולים של העסקאות היו במה שמוגדר על ידי הקובל כזמן אמת, או קרוב לזמן אמת, לכל המאוחר לאחר ימים ספורים, וכי הפניות לאחות XXXXX ולגב' XXXXX בהן התוודעה על מעשיו, הביע חרטה והתנצל, היו ככל הנראה מיוזמתו של הנקבל, אף שלמעסיקו הודיע, מיוזמתו, רק על המקרה של האחות, וקיווה שגב' XXXXX תעמוד בהבטחתה ולא תדווח על המקרה.

יחד עם זאת בכך נראה לנו כי הנקבל נהג באופן דומה יותר לאחות ס' מאשר לאחיות קיריצ'ק וח'מאסי, וגם אליבא דהקובל ניתן לומר שמדובר במי שהודה והביע חרטה לפני שנתפס, אף שבמקרה של גב' XXXX ההודאה והחרטה הובעו בפניה ללא דיווח לממונים. לכך נוסיף, כי אין מחלוקת שלזכותו של הנקבל עומדת גם הודאתו בפניו, שמשמעותה חיסכון בזמנה של הוועדה, וגם בה יש להצביע על לקיחת אחריות מצידו.

5.6 לטענת ב"כ הנקבל במקרה זה מתגמד האינטרס הציבורי, שכן אין צורך להגן על הציבור מפני אדם שמביע חרטה ומרתיע את עצמו. בכל הכבוד, טענה זו אינה מקובלת עלינו. האינטרס הציבורי בהרתעה כללית של עובדי סיעוד מהתנהגות שאינה הולמת גם כלפי חבריהם לעבודה ובני משפחה של מטופלים, אינו נעלם רק משום שבדיעבד העובד מצר על הנהגותו ומתחרט עליה. גם אם הוא חושב שהחרטה היא בגדר הרתעתו העצמית, והוא לא יחזור על מעשיו, הרי שאין בכך כדי לבטא את האינטרס בהרתעה כללית של אחרים במקצוע, ואת האינטרס של חיזוק אימון הציבור במקצוע והעוסקים בו.

לטענת ב"כ הנקבל אין מקום להתלות את רשיונו של הנקבל, אך לאור הוראות הדין, הרי שאין להתלות את הרישיון לתקופה העולה על שבוע, וביקש כאמור שהדבר יעשה בחודש אוגוסט, שכן הוא עומד להנשא ביולי. לטענתו בהשלמת הטענות לעונש, למקרהו של מר ג'אבר "לא היה אח ורע בכל המקרים שנדונו עד כה מול בתי הדין המשמעתיים בעבירות של נטילת כרטיס אשראי", והוא מנסה ללמוד על התליה של מספר ימים ממקרהו של האח המוסמך עבד בן גזמאוי (שלא צורף), שרשיונו הותלה לעשרה ימים.

בפני הוועדה לא היו כל המקרים שנדונו עד כה כנטען. שלשת המקרים שהוגשו על ידי

הקובל אינם מהווים למרבה הצער את "כל המקרים שנדונו עד כה" בעניין נשוא הקובלנה, כפי שעולה מההחלטות עצמן, ומכל מקום, הועדה התייחסה לעיל להתנהגותו של הנקבל, גם מול שלשת המקרים שהוצגו בפניו. ולמעלה מן הצורך, נציין כאן, כי באותם מקרים שילמו הנקבלות מחיר כבד גם בהרשעתן בפלילים או בהליכים משמעתיים בשירות המדינה, מה שנחסך מן הנקבל משהנפגעות במקרהו בחרו שלא לנקוט או להמשיך בהליכי תלונה למשטרה.

אכן, במקרים המתאימים יש שהוועדה ממליצה על התליה לזמן קצר, ואף לימים ספורים, אלא שאין ללמוד מן המקרה של גזמאוי שצוין לעיל על המקרה הנדון, שהוא שונה לחלוטין ואין לו דבר וחצי דבר עם שימוש שלא ברשות וללא ידיעה בכרטיסי אשראי של משפחות של מטופלים או חברים לעבודה.

נציין, כי לא מצאנו בסיס לטענת עו"ד ח'ורי בסעיף ו' להשלמת הטענות לעונש לפיהם ענה הקובל בחיוב לשאלה אם יהיה מוכן לרדת מרף של שלשה חודשי התליה. נהפוך הוא, הקובל באופן עקבי הבחין בין התליה לששה חדשים אם הועדה תמצא שמקרהו של הנקבל דומה יותר למקרה קיריצ'ק וח'מאיסי לבין התליה לשלושה חדשים אם הועדה תמצא שהמקרה קרוב יותר למקרה של ס'. בשום מקום לא נמצאה הסכמה להתליה פחותה משלושה חדשים (עמ' 48, 51 ו-52 לפרוטוקול הדיון).

5.7 נודה, כי קשה לנו להבין את התנהגותו של הנקבל. הן בפנינו והן בשימוע שנעשה לו ובשיחתו עם העובדת הסוציאלית, סיפר הנקבל כי מצפונו הכה אותו, כי לא יכול היה לישון, והסתובב עם הרגשה רעה נוכח התנהגותו שאינה עולה בקנה אחד עם החינוך שקיבל, והנה הוא חזר וחזר על מעשיו, לטענתו בגלל הלחצים בחייו, עליהם הוסיף בהתנהגותו זו. אנו ערים לכך שהנקבל - אשר עוזר בכלכלת משפחתו ושאינו מקבל קצבת נכות - שילם מחיר כבד על מעשיו, הוא פוטר מעבודתו, שמו הטוב נפגע כמו גם סיכוייו לעבודה בה רצה, הוא מצא עבודה בתל אביב ונאלץ להתגורר שם במקום בנצרת שבה הוא גר ועבד בעת ביצוע מעשיו, והוא עומד להנשא בעוד חדשים ספורים. עם כל ההבנה לקשיים עמם נאלץ הנקבל להתמודד בעקבות התנהגותו הבלתי הולמת, אין הדבר יכול לעבור ללא תגובה משמעטית הולמת, תוך הסתפקות בהתלית רשיונו לימים ספורים כמבוקש על ידו.

5.8 לאור האמור לעיל, בהתחשב באינטרס הציבורי, המסר הנכון לציבור לצורך שמירת האמון במקצוע והמסר של הרתעה לאנשי המקצוע מחד גיסא, והבאה בחשבון של הנסיבות לקולא, נראה לנו כי אמצעי המשמעת המתאים הוא התלית רישומו של הנקבל לתקופה של שלשה חדשים.

אנו ממליצות, איפוא, לכב' המנהל הכללי לקבוע כי הנקבל עבר עבירת משמעת לפי תקנה 15(1) לתקנות בריאות העם (צוות סיעודי במרפאות) וממליצות להתלות את רישומו של הנקבל לעסוק בסיעוד לתקופה של שלשה חדשים החל מחודש אוגוסט 2023.

עיריית אלטשולר, עו"ד	ד"ר רינה שימונוב	ענת כהן אבואב
נציגת	יו"ר	נציגת
היועצת המשפטית לממשלה		הסתדרות האחים והאחיות